

نگاهی به کتاب «روزهای پیام‌بری»

تبدیل موفق یک گزارش به اثر ادبی

«روزهای پیام‌بری» داستان یک راننده است، راننده‌ای که اگر چه فقط نقش رساندن یک خبر تلخ را برعهده داشته است، اما خاطرات بسیار زیادی از مواجهه با خانواده‌های شهدا دارد، خاطراتی که به مرور زمان شاید برخی از آن‌ها فراموش شده باشد، اما این کتاب تلاش می‌کند همین خاطرات فراموش شده را زنده کند.

به‌گزارش «اینا» «روزهای پیام‌بری» داستان زندگی مردی را تعریف می‌کندکه در روزهای دفاع مقدس، خانواده‌شهدا را از شهادت فرزندان‌شان باخبر می‌کرد. پیک مرگ؟ نه، سفیر شهادت.

این شاید بهترین تعبیر برای کاری باشد که «غلامحسین حدادزادگان»، سال‌ها به سختی انجامش داد و روح... شریفی در «روزهای پیام‌بری» روایتش کرد.راوی کتاب غلامحسین حدادزادگان، کارمند بنیاد شهیدقزوین و راننده آمبولانس پیکر شهدا و پیام‌رسان شهادت تعدادی از شهدای قزوین است. روح... شریفی روایت حدادزادگان را از میانه روزهای زندگی‌اش آغاز می‌کند، آنجا که در زندان قزوین مشغول کار است وزندانان هم‌شهری و هم‌محله‌ای هایش. یک زندانبان مهربان که بر اثر یک اتفاق، شغلش را کنار می‌گذارد و وارد مسیر تازه‌ای می‌شود.او به سفارش یک دوست به بنیاد شهید می‌رود و سرنوشت‌اورا هم‌نشین پیکر شهدا می‌کند. حدادزادگان که سابقه ترس از جنازه را از کودکی به یادگار دارد، با داشتن چنین زمینه‌ای پا در مسیر سخت پیام‌بری و حمل پیکر شهدا می‌گذارد تا زمانی که مأمور به رساندن خبر شهادت می‌شود.نویسنده خاطرات راوی را از سال ۱۳۶۰ آغاز می‌کند و تا سال ۱۳۶۶ ادامه می‌دهد. آنچه این نوع خاطرات را برای خواننده جذاب کرده، قلم روان و بیان شیوای نویسنده است که با چاشنی طنز همراه شده است.

شریفی با زبانی شیرین و قلمی بی‌لکنت، مخاطب را با حدادزادگان همراه می‌کند. بخش درخور توجهی از خاطرات راوی در کتاب «روزهای پیام‌بری»، از اتفاقات رساندن خبر شهادت و دیدن و شناختن خانواده شهداست. خانواده‌هایی متفاوت که هر کدام رفتارهایی خاص در مواجهه با پیام‌رسان خبر شهادت فرزندان‌شان داشته‌اند.

شریفی به خوبی توانسته ابزارهای تبدیل یک «گزارش» به «ادبیات» را به کار بگیرد و روایتی جذاب و پرفرازونشیب بسازد و با وجود رفت و برگشت‌های مناسب، انسجام متن را حفظ کرده است. از طرف دیگر، او به خوبی از توصیف استفاده کرده و به صورت دقیق از تخیل مبتنی بر واقعیت بهره برده است.

دیگر نکته اینکه نویسنده در حفظ و حراست از مرزهای میان خاطره نویسی و روایت کاملاً وفادار بوده و در این میان چیزی را کم یا زیاد نکرده است. همچنین با ظرافت خاطرات را برگزیده و تدوین و بازنویسی کرده است. شریفی «روزهای پیام‌بری» را تألیف کرده، اما از چارچوب خاطرات راوی، بیرون نزده است. همه این‌ها در کنار هم «روزهای پیام‌بری» را

به یکی از بهترین آثار متأخر

در عالم «ادبیات پایداری» تبدیل کرده است.

«روزهای پیام‌بری» خاطرات غلامحسین حدادزادگان، پیام‌رسان و راننده پیکر شهدا در دوران جنگ تحمیلی است که به قلم روح... شریفی توسط «سوره مهر» به انتشار رسیده است.

زین‌قندپار

علیرضا حیدری | مدرس ویراستاری

🔴 **گرت‌ه برداری** که ترجمهٔ قرضی هم گفته می‌شود، گونه‌ای از ترجمه‌است که واژه‌ها همانند ترکیب اصلی زبان مبدأ ترجمه می‌شوند. این شیوه در مواردی با نخود دستور زبان مقصد هم خوان نیست و آسیب‌زاست؛ امادر مواردی هم به ظرفیت زبانی زبان مقصد کمک می‌کند مانند:

● بازار آزاد: freemarket

● بازار سیاه: blackmarket

● بازار کار: jobmarket

● بازار مشترک: commonmarket

● بازی دوستانه: friendlymatch

#زین‌قندپارسی

داستان هوش مصنوعی و ادبیات قرار است به کجا ختم شود؟

نویسنده: یک ربات

مریم محبی

آیا یک ربات قادر است بسراید «الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها/ که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها؟» آن هم با همین کیفیت و چیدمان و ذوق؟ به نحوی که ما آدم‌ها بعد از خواندنش حظ ببریم و به به و چه چه کنیم و درود بفرستیم بر روان سراینده‌اش؟ آیا این رسانه‌ای شدن و دیجیتالی شدن و هوشمند شدن، قرار است به جایی برسد که حتی رمان‌ها و داستان‌ها و شعرها را هم تحت تأثیر قرار بدهد؟ تکلیف طبع نویسنده و شاعر و نقاش چه می‌شود؟ یعنی دقیقاً همین چیزهایی که محل احساسات است و ذوق و عاطفه و بازتاب‌دهنده آن که در نهاد انسان‌ها پیدا می‌شود و در ربات‌ها... وجود ندارد؟ دارد؟ هنرهای دیگر چطور؟ آن‌ها هم از این قضیه تأثیر گرفته‌اند یا قرار است بگیرند؟ در گزارش زیر به این موضوع پرداخته ایم که چطور هوش مصنوعی دارد با تمام قدرت حوزه ادبیات و اهالی‌اش را تهدید می‌کند.

● ربات نقاش و ربات نویسنده

تا به امروز البته استفاده از هوش مصنوعی برای نوشتن نه به حد کمال، اما رخ داده است. امروزه چندین برنامه کاربردی طراحی شده‌اند که با استفاده از الگوریتم‌های پیچیده می‌توانند قلم‌موی نقاشی را به تقلید از نقاش‌ها به حرکت درآورند و یک تابلوی خوش‌رنگ و لعاب مقابل چشمانتان قرار بدهند.

به‌تازگی هم آمازون چیزی حدود ۲۰۰ کتاب ارائه کرده که همه آن‌ها به وسیله ماشین هوش مصنوعی یا همان Chat GPT نوشته شده یا در نوشتن آن‌ها دخیل بوده است. این کتاب‌ها در انواع و اقسام موضوع‌ها نیز موجود است. از حوزه داستان‌های کودک گرفته تا کتاب‌هایی با زمینه روان‌شناسانه و مرتبط با رژیم غذایی و حتی کتاب‌هایی درباره Chat GPT که به وسیله خود Chat GPT نوشته شده است. حالا بهتر از اینکه بپرسیم این اتفاق واقعا شدنی است یا نه، بهتر است بپرسیم تا کتون چه میزان از آن محقق شده است؟

● رمانی که یک ربات نوشت و جایزه گرفت تاکنون محققان زیادی سراغ این موضوع رفته‌اند و آزمایش‌های زیادی را هم در این حوزه انجام داده‌اند. دو نمونه پرزنگ آن در سال ۲۰۱۶ در یکی از کشورهای پیشتاز حوزه فناوری یعنی ژاپن اتفاق افتاد. یکی از آن‌ها، رمان کوتاهی بود که توانست جایزه ادبیات علمی، تخیلی را از آن خود کند.

رمانی که پیرنگ و طرح اولیه داستان کار برنامه‌نویسان بود،

اما اصل آن را یک ماشین نوشت. دیگری، یک فیلم کوتاه بود که فیلم‌نامه آن به وسیله یک ربات نوشته شده بود و در IMDb امتیاز ۷٫۵ از ۱۰ را به دست آورد.

همین چندوقعت پیش هم برای نخستین‌بار در یک جایزه ادبی ژاپنی شرکت‌کننده‌های غیرانسانی هم حضور داشتند. از بین ۱۴۵۰ رمان

همین چندوقعت پیش هم برای نخستین‌بار در مسابقات جایزه ادبی Hoshi Shinichi در ژاپن شرکت‌کننده‌های غیرانسانی هم حضور داشتند. از بین ۱۴۵۰ رمان ارسالی به سامانه این جایزه، ۱۱ نمونه در نتیجه همکاری انسان و هوش مصنوعی نوشته شده‌اند. یکی از جاذبه‌های این رقابت این است که در هیچ کدام از چهار مرحله داوری اعلام نمی‌شود که کدام داستان به وسیله انسان و کدام از سوی هوش مصنوعی نوشته شده است

ارسالی به سامانه این جایزه، ۱۱ نمونه در نتیجه همکاری انسان و هوش مصنوعی نوشته شده‌اند. یکی از جاذبه‌های این رقابت این است که در هیچ کدام از چهار مرحله داوری اعلام نمی‌شود که کدام داستان به وسیله انسان و کدام از سوی هوش مصنوعی نوشته شده است. رمان اشاره شده با اینکه از مرحله نخست عبور کرده بود، اما نتوانست در رقابت باقی بماند، زیرا داوران شخصیت‌پردازی‌های داستانی را ناکافی و ضعیف اعلام کردند و گفته بودند شخصیت رمان پختگی لازم برای درک شدن را نداشته است.

● توسعه هوش مصنوعی را متوقف کنید

آیا این هوش مصنوعی رخنه‌کرده در اعماق زندگی بشریت که حالا قلم به دست گرفته و سودای نویسندگی دارد، مزایایش به معایبش می‌چربد یا برعکس؟ همین چند روز پیش خبری منتشر شد مبنی بر اینکه گروهی از فعالان حوزه هوش مصنوعی به همراه ایلان ماسک که خودش در فوریه ۲۰۱۹ از پروژه GPT2 رونمایی کرد، در نامه‌ای سرگشاده از آزمایشگاه‌های هوش مصنوعی خواستند تا حداقل ۶ ماه آینده توسعه مدل‌های قدرتمندتر از GPT4 را متوقف کنند.

مدل GPT4 به‌تازگی از سوی شرکت OpenAI معرفی شده است و می‌تواند مکالماتی مشابه با انسان ایجاد کند و حتی قادر به تشخیص تصاویر است. طبق ادعای نامه فعالان دنیای فناوری، این سیستم‌های هوش مصنوعی می‌توانند خطری بزرگ برای بشریت باشند.

مسائلی چون از بین رفتن مشاغل مرتبط با تولید محتوا نیز یکی دیگر از نگرانی‌هاست.

این خبر آدم را یاد کتاب ایان مک‌یوان، «ماشین‌هایی مثل من، آدم‌هایی مثل تو» می‌اندازد که دو سه سال پیش منتشر شد.

داستان دوره‌ای از بریتانیا در دهه هشتاد میلادی را به تصویر می‌کشد که در آن، بریتانیا جنگ

عکس: Benedetta Cristofari

چالش نخست این است که آیا داستان‌هایی که هوش مصنوعی نوشته است، زیبایی‌شناسی ما را تغییر نمی‌دهد؟

دوم اینکه آیا اخلاقیاتی را به نمایش نمی‌گذارد که با اخلاقیات و باورهایی که نوع بشر به آن رسیده است، تناقض داشته باشد؟

شعر و داستان نوشتن ربات‌ها البته روی دیگری نیز دارد و آن خلایقی است که در ظاهر شاید عجیب باشد. او در ادامه صحبت هایش از نویسندگانی می‌گوید که موافق این روند تصاعدی رو به پیشرفت هستند. یک رمان‌نویس آمریکایی معتقد است ماشین نه تنها خلایقت نویسنده‌را کم نمی‌کند، بلکه زیاد هم می‌کند: «هوش

مصنوعی به من کمک می‌کند تا مانند ماشین فکر نکنم.» کارژووایشی گوروبر این‌باور است که هوش مصنوعی موضوع‌ها را جور دیگر می‌بیند و می‌نویسد و این همان هدفی است که ادبیات دارد! اوایلن کسی که یک ماشین داستان‌گو را اختراع کرد نیز یکی از دلایل خود را چنین بیان کرد که اگر یک داستان را از صفر تولید کنیم، متوجه می‌شویم که خلایقت ادبی چیست، احساسات با هوش چه نسبتی دارد و عواطف از کجا می‌آیند.

انقلاب مشروطه می‌نامد و صادق چوبک را از نسل بین آن‌سه تن و نصر و شریعتی و آل‌احمد، اما به این‌هم‌اشاره می‌کند که «داستان‌نویسان در تعلق به نسلی معین، شبیه‌ایدئولوژیست‌ها و متفکران نیستند [...] مع‌الوصف تأثیر دین قطع نشده است... پدرسن معتقد است که «مفهوم ایرانیت نیز در سراسر قرن بیستم زنده است و همه نویسندگانی که از آثارشان سخن گفته‌شد، هر یک به طریقی به آن پرداخته‌اند».

بخش پایانی با عنوان «فرجام سخن» نیز جمع‌بندی بررسی‌های پدرسن است. در این بخش سمعی می‌گوید همه نتایج پدرسن را نمی‌توان قطعی و مسلم شمرد و طبعاً جای بحث باقی است.

همچنین اینکه از محقق بیرون از جو فرهنگی و فضای اجتماعی ایران «نمی‌توان توقع داشت در قبال ظرایف و باریکی‌ها و پیچیدگی‌های جامعه‌ای که در آن نرسته و هوای فکری آن را تنفس نکرده، حساسیت درخور نشان دهد»، البته توصیف‌های خود سمعی در این کتاب، به درک چنین فضایی کمک کرده و تاحدودی این ضعف را پوشانده است.

فالکلند را باخته است، اینترنت و ماشین‌های خودکار پا به دنیای مدرن گذاشته‌اند و از همه مهم‌تر آلن تورینگ که دانشمند برجسته در زمینه علوم رایانه و ریاضیات محسوب می‌شود، هنوز زنده است. داستان حول محور رابطه رباتی هوشمند و صاحبش، چارلی فرزند، می‌گذرد و رفته‌رفته به مثلثی عشقی تبدیل می‌شود. مهم‌ترین چالش سر راه چارلی، میراندا و ربات هوشمندی که «آدم» نام دارد، روابط پیچیده عاطفی و گرفتن تصمیمات مهم اخلاقی است. یک‌جای داستان چارلی می‌گوید: ...سل کشی، شکنجه، برده داری، قتل‌های خانگی، کودک‌آزاری، ترانندازی در مدارس، تجاوز و حجم بالای خشونت‌های روزمره، ما در کنار

این مشقت و رنج زندگی می‌کنیم و شگفت‌زده نمی‌شویم و باز هم چیزهایی برای شاد بودن پیدا می‌کنیم، حتی برای عاشق شدن. هوش‌های مصنوعی مقاومت ما را ندارند».

● درباره زیبایی‌شناسی و اخلاقیات ربات نویسنده احسان رضایی، نویسنده، در صحبت‌هایی که در دهمین نمایشگاه اینوتکس درباره همین موضوع داشت، به چالش‌هایی از قبیل زیبایی‌شناسی و مسائل اخلاقی نهفته در بطن این ماجرا اشاره کرد و گفت: «ما دو چالش اصلی خواهیم داشت،

● درباره زیبایی‌شناسی و اخلاقیات ربات نویسنده احسان رضایی، نویسنده، در صحبت‌هایی که در

دهمین نمایشگاه اینوتکس درباره همین موضوع داشت، به چالش‌هایی از قبیل زیبایی‌شناسی و مسائل اخلاقی نهفته در بطن این ماجرا اشاره کرد و گفت: «ما دو چالش اصلی خواهیم داشت،

● درباره زیبایی‌شناسی و اخلاقیات ربات نویسنده احسان رضایی، نویسنده، در صحبت‌هایی که در

دهمین نمایشگاه اینوتکس درباره همین موضوع داشت، به چالش‌هایی از قبیل زیبایی‌شناسی و مسائل اخلاقی نهفته در بطن این ماجرا اشاره کرد و گفت: «ما دو چالش اصلی خواهیم داشت،

● درباره زیبایی‌شناسی و اخلاقیات ربات نویسنده احسان رضایی، نویسنده، در صحبت‌هایی که در

دهمین نمایشگاه اینوتکس درباره همین موضوع داشت، به چالش‌هایی از قبیل زیبایی‌شناسی و مسائل اخلاقی نهفته در بطن این ماجرا اشاره کرد و گفت: «ما دو چالش اصلی خواهیم داشت،

است، نویسنده‌هایی که پدرسن می‌گوید موضع سیاسی مشترکی نداشتند، اما همه محصول یک جامعه بودند و در جهان بینی‌شان اشتراکاتی داشتند. سمعی گیلائی در بخشی از آن می‌گوید: «در داستان‌هایی که پدرسن بررسی کرده، گلشیری و آل‌احمد از جهات بسیاری جهان بینی مشترکی دارند. در این جهان بینی، انسان فراورده محیط خویش و سابقه فرهنگ خویش است که در آن، دین اسلام نقش مهمی ایفا می‌کند [...] هر دو نویسنده در موافق خود به مسئله رابطه فرد با جامعه می‌پردازند».

● چشم‌انداز جهان بینی

در این بخش «پدرسن کوشیده است داستان‌های کوتاه را از طریق مطالعه اجمالی چهار متفکر ایرانی منعکس در آثارشان، در چشم‌انداز قرار دهد». این چهار تن، سید جمال الدین افغانی، سید احمد کسروی، سید حسین نصر و علی شریعتی‌اند. او جمال‌زاده و هدایت و کسروی را فرزندان

